

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 11 grudnia 2020 r.
(OR. en)

13893/20

ENER 487
RECH 512
IND 264
CLIMA 341

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	11 grudnia 2020 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	13699/20
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie wspierania europejskiej współpracy w zakresie energii z morskich i innych źródeł odnawialnych

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie wspierania europejskiej współpracy w zakresie energii z morskich i innych źródeł odnawialnych, zatwierdzone w drodze procedury pisemnej przez Radę Unii Europejskiej w dniu 11 grudnia 2020 r.

Konkluzje Rady w sprawie

**wspierania europejskiej współpracy w zakresie energii z morskich i innych źródeł
odnawialnych**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. PRZYPOMINAJĄC

- 1.1. że Rada Europejska w swoich konkluzjach z dnia 12 grudnia 2019 r. (EUCO 29/19) zatwierdziła cel polegający na osiągnięciu przez Unię Europejską neutralności klimatycznej do 2050 r., zgodnie z celami porozumienia paryskiego;
- 1.2. że Rada ds. TTE (Energia) w swoich konkluzjach w sprawie przyszłości systemów energetycznych z dnia 25 czerwca 2019 r. (10592/19) uznała stopniowe wprowadzanie energii ze źródeł odnawialnych i ich włączanie w sieci, a także rozwój transgranicznych elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych za kluczowe elementy przyszłego systemu energetycznego, oraz uznała sieci i węzły przesyłowe energii morskiej za jeden z priorytetów w zakresie infrastruktury energetycznej;
- 1.3. że Rada ds. TTE (Energia) w swoich konkluzjach w sprawie reakcji na pandemię COVID-19 w sektorze energetycznym UE – droga do odbudowy z 25 czerwca 2020 r. (9133/20) odnotowała, że sektor energetyczny będzie wymagał inwestycji, w szczególności w energię odnawialną, elektryfikację i transgraniczne połączenia międzysystemowe, oraz podkreśliła, że strategiczne podejście do energii z morskich źródeł odnawialnych mogłoby pobudzić inwestycje w tym sektorze;
- 1.4. że rozporządzenie (UE) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu oraz dyrektywa (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zachęcają państwa członkowskie do rozważenia możliwości dobrowolnego otwarcia ich systemów wsparcia – w celu uzupełnienia ich wysiłków krajowych – na uczestnictwo transgraniczne w oparciu o umowy o współpracy;

- 1.5. że w komunikacie Komisji COM(2018) 773 pt. „Czysta planeta dla wszystkich. Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki”, a zwłaszcza w pogłębionej analizie towarzyszącej temu komunikatowi wskazano, że cała UE – obok technologii produkcji energii z innych źródeł odnawialnych – dysponuje znacznym potencjałem zwiększenia do 2050 r. mocy morskiej energii wiatrowej z 240 do 450 GW, co sprzyja osiągnięciu celu neutralności klimatycznej;
- 1.6. że w komunikacie Komisji COM(2019) 640 pt. „Europejski Zielony Ład” stwierdzono, iż odnawialne źródła energii będą odgrywać kluczową rolę w przechodzeniu Europy na czystą energię oraz że istotnym środkiem w tym zakresie będzie zwiększenie produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych, w oparciu o współpracę regionalną między państwami członkowskimi; w komunikacie podkreślono również sposoby wykorzystania potencjału energii z morskich źródeł odnawialnych, w tym energii z pływających morskich farm wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych, energii fal i pływów, przede wszystkim dzięki bardziej zrównoważonemu zarządzaniu unijnymi obszarami morskimi;
- 1.7. że w komunikacie Komisji COM(2020) 562 w sprawie ambitniejszego celu klimatycznego Europy do 2030 r. wskazuje się na zasadniczą rolę, jaką energia ze źródeł odnawialnych odgrywa w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu oraz w osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r., oraz na fakt, że konieczne będzie stosowanie odnawialnych źródeł energii na większą skalę, aby przyczynić się do osiągnięcia ambitniejszego celu klimatycznego oraz promowania wiodącej pozycji Unii w przemyśle w odniesieniu do technologii produkcji energii odnawialnej;
- 1.8. że w komunikacie Komisji COM(2020) 299 pt. „Impuls dla gospodarki neutralnej dla klimatu: strategia UE dotycząca integracji systemu energetycznego” uznano rolę odnawialnych źródeł energii, w tym morskiej energii wiatrowej, w zwiększaniu elektryfikacji i wskazano, że strategia na rzecz morskiej energii odnawialnej oraz uzupełniające działania regulacyjne i finansowe zapewnią opłacalne planowanie i uruchomienie produkcji energii elektrycznej z morskich źródeł odnawialnych oraz umocnią wiodącą pozycję UE w przemyśle technologii produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych;
- 1.9. że w komunikacie COM(2020) 741 pt. „Strategia UE mająca na celu wykorzystanie potencjału energii z morskich źródeł odnawialnych na rzecz neutralnej dla klimatu przyszłości” Komisja szacuje, iż do zbudowania do 2050 r. zintegrowanego, bardziej ekologicznego i neutralnego dla klimatu systemu energetycznego konieczne jest uzyskanie 300 GW mocy zainstalowanej morskiej energii wiatrowej i 40 GW energii oceanicznej, oraz podkreśla znaczny potencjał innych, znajdujących się na różnym stopniu rozwoju, technologii produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych;

- 1.10. że wystosowane we wrześniu 2020 r. zaproszenie do składania wniosków w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu w ramach programu „Horyzont 2020” będzie wspierać pilotażowe zastosowania energii z morskich źródeł odnawialnych i projekty demonstracyjne w tym zakresie, obejmujące energię oceaniczną, energię z (pływających) farm wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych;
- 1.11. prace na rzecz współpracy regionalnej w dziedzinie energii odnawialnej, zwłaszcza produkcji energii elektrycznej z morskich źródeł odnawialnych, oraz na rzecz wzmocnienia sieci elektroenergetycznej podjęte
- w ramach inicjatywy dotyczącej współpracy w dziedzinie energetyki na Morzu Północnym (*North Seas Energy Cooperation*), o których mowa we wspólnym oświadczeniu tej inicjatywy z dnia 6 lipca 2020 r. poświęconym ramom współpracy w dziedzinie energetyki na Morzu Północnym,
 - w ramach planu działań w zakresie połączeń międzysystemowych na rynku energii państw bałtyckich (BEMIP), o których to pracach mowa w szczególności we wspólnej deklaracji intencji na rzecz energetyki wiatrowej na Morzu Bałtyckim z dnia 30 września 2020 r.¹,
 - przez Grupę Wysokiego Szczebła ds. Połączeń Międzysystemowych dla Europy Południowo-Zachodniej oraz
 - przez inicjatywę na rzecz elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej (CESEC);
- 1.12. memorandum ze Splitu z czerwca 2020 r., w którym ustalono cel polegający na ustanowieniu długoterminowych ram współpracy na rzecz przyspieszenia transformacji energetycznej i dekarbonizacji wysp, przy pełnym poszanowaniu specyfiki każdej wyspy;
- 1.13. że niniejsze konkluzje Rady skupiają się na energii morskiej i innych odnawialnych źródłach energii jako jednym z kluczowych elementów szerszego obrazu dekarbonizacji, przy jednoczesnym uznaniu potrzeby podejmowania innych wysiłków na rzecz dekarbonizacji;

¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/signature_version_baltic_sea_offshore_wind.pdf

2. PODKREŚLAJĄC, ŻE

- 2.1. zastosowanie wszystkich technologii produkcji energii odnawialnej odgrywa nieodzowną rolę w realizacji celów UE w zakresie energii i klimatu oraz znacząco przyczynia się do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 r.;
- 2.2. pozyskiwanie energii z morskich źródeł odnawialnych, w tym energii ze stałych i pływających morskich farm wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych, energii fal, prądów i pływów, energii pochodzącej z różnic temperatur i zasolenia wody morskiej, energii pochodzącej z ogrzewania i chłodzenia wody morskiej, energii geotermalnej, energii pozyskiwanej z biomasy morskiej (z alg), a także potencjalne przekształcenie istniejących platform do wydobywania gazu i ropy naftowej w platformy energii odnawialnej mogą pomóc w uwolnieniu potencjału energii odnawialnej ze wszystkich europejskich mórz i oceanów, z wykorzystaniem paneuropejskiego łańcucha dostaw; należy przy tym odnotować, że turbiny wiatrowe osadzone w dnie stanowią wciąż rozwijaną technologię stosowaną na płytkich wodach w niektórych państwach członkowskich, a turbiny pływające to obiecująca nowa technologia produkcji energii ze źródeł odnawialnych na obszarach morskich o niższej położonym dnie. Wszystkie te technologie przyczyniają się do tworzenia nowych możliwości rynkowych dla europejskiego przemysłu;
- 2.3. prócz rozwoju energii ze źródeł odnawialnych na szczeblu krajowym, wzmocniona współpraca regionalna i projekty transgraniczne między państwami członkowskimi mogą przyczynić się do dalszej integracji wewnętrznego rynku energii i dalszego zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz usprawnienia infrastruktury przesyłowej w całej UE. Ponadto współpraca ta może przynieść korzyści netto w szczególności uczestniczącym w niej państwom członkowskim dzięki bardziej racjonalnej pod względem kosztów realizacji krajowych i unijnych celów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, o ile pokonane zostaną stojące przed taką współpracą wyzwania i przeszkody;
- 2.4. taką współpracę można zapewnić poprzez różne formy dobrowolnego transgranicznego otwierania krajowych systemów wsparcia energii ze źródeł odnawialnych, na przykład poprzez wspólne przetargi i wspólne systemy wsparcia, w tym obejmujące państwa śródlądowe. Nowy unijny mechanizm finansowania energii ze źródeł odnawialnych może ułatwić realizację projektów transgranicznych zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną;

- 2.5. współpraca transgraniczna, w tym projekty wspólne i hybrydowe, jest dobrowolna i uzupełnia rozwój energii ze źródeł odnawialnych na szczeblu krajowym realizowany w celu osiągnięcia celów UE na 2030 r. w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i redukcji emisji gazów cieplarnianych, jak wskazano w krajowych planach w zakresie energii i klimatu; współpraca ta jest też konieczna do osiągnięcia zmienionego poziomu ambicji na 2030 r.; planowane krajowe kwoty wsparcia mogą zostać dodatkowo zwiększone dzięki przydziałowi środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- 2.6. przyspieszony rozwój odnawialnych źródeł energii, a także zwiększenie inwestycji w badania i innowacje (R&I) i wzmacnianie łańcucha wartości, zarówno na szczeblu krajowym, jak i w ramach projektów współpracy regionalnej, mogą przyczynić się do stworzenia silnego i konkurencyjnego europejskiego rynku wewnętrznego dla nowo powstających technologii produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych, co mogłoby pomóc Europie w umocnieniu i utrzymaniu pozycji światowego lidera w zakresie tych technologii na skalę przemysłową;
- 2.7. współpraca transgraniczna w zakresie energii z morskich źródeł odnawialnych może odegrać ważną rolę w tych dziedzinach; w szczególności projekty finansowane przez więcej niż jedno państwo członkowskie oraz projekty, które przewidują powiązania z więcej niż jednym państwem członkowskim (projekty wspólne i hybrydowe), mogłyby uwolnić potencjał w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych na dużą skalę oraz ekonomię skali poprzez zmniejszenie kosztów systemowych i wymogów dotyczących przestrzeni, a także poprzez ułatwienie integracji rynkowej i integracji z siecią energii z morskich źródeł odnawialnych oraz handlu energią elektryczną;
- 2.8. w oparciu o zasadę „efektywność przede wszystkim” wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych może odgrywać istotną rolę w integracji sektorów, między innymi poprzez ułatwianie włączania produkcji energii ze źródeł odnawialnych do systemu energetycznego bezpośrednio za pośrednictwem sieci elektroenergetycznej lub poprzez przyczynianie się do wytwarzania wodoru ze źródeł odnawialnych, w szczególności dzięki pozyskiwaniu dodatkowych miejsc wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na obszarach morskich w ramach współpracy transgranicznej;
- 2.9. wykorzystanie istniejących technologii i opracowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie magazynowania energii, w tym konwersji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wodór, może przyczynić się do dalszej integracji energii z morskich i innych źródeł odnawialnych z europejskim systemem energetycznym, między innymi poprzez wspieranie stabilności i elastyczności sieci, oraz do poprawy biznesowego uzasadnienia produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;

- 2.10. reformy zwiększające inwestycje w zdolności wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych przyczynią się do odbudowy gospodarki po pandemii COVID-19 poprzez wspieranie innowacji, europejskich łańcuchów wartości, wzrostu przemysłowego, rozwoju zielonej gospodarki i zatrudnienia w całej Unii, a także konkurencyjności unijnego przemysłu; współpraca regionalna między państwami członkowskimi będzie ważnym czynnikiem zapewniania szerokiego podziału tych korzyści;
- 2.11. Europejski Zielony Ład i plan w zakresie celów klimatycznych stanowią wyjątkową okazję do przyjęcia zintegrowanego podejścia do polityk i środków, w tym rozwoju energii ze źródeł odnawialnych na szczeblu krajowym i wzmocnionej współpracy regionalnej między państwami członkowskimi oraz między regionami w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, odpowiednich ram regulacyjnych i zasad pomocy państwa, adekwatnego wsparcia finansowego, aspektów przemysłowych i rozwojowych, spójności społecznej i zatrudnienia, a także badań i innowacji;
- 2.12. współpraca międzynarodowa odgrywa coraz większą rolę w wykorzystywaniu energii z morskich źródeł odnawialnych; ułatwiać ją może m.in. Międzynarodowa Agencja Energetyczna (MAE), zapewniając dogłębną analizę potencjału technicznego i możliwości gospodarczych, a także Międzynarodowa Agencja Energii Odnawialnej (IRENA) i opracowane przez nią ramy współpracy na rzecz morskich odnawialnych źródeł energii poprzez zbliżanie państw w celu określenia obszarów współpracy międzynarodowej i przyspieszenia wykorzystania energii z morskich źródeł odnawialnych;

3. ZE WZGLĘDU NA RÓŻNICE GEOGRAFICZNE W OBRĘBIE UNII ORAZ RÓŻNY STOPIEŃ ZAAWANSOWANIA TECHNOLOGII DOTYCZĄCYCH ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII – PRYZNAJĄC, ŻE

- 3.1. należy dalej obniżać koszty rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, zwłaszcza na mniej dojrzałych rynkach i w przypadku mniej dopracowanych technologii (w tym technologii morskich, takich jak pływające farmy wiatrowe, pływające instalacje fotowoltaiczne oraz morskie farmy wiatrowe w warunkach arktycznych), a także koszty niezbędnych powiązanych technologii;
- 3.2. badania i innowacje oraz wsparcie projektów demonstracyjnych dotyczące mniej dopracowanych technologii produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych w UE, a także rozwój łańcucha dostaw mają kluczowe znaczenie dla poprawy ich konkurencyjności i zdolności do pobudzania globalnych innowacji;

- 3.3. zachowanie równowagi między wdrażaniem technologii produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych a innymi celami realizowanymi na obszarach morskich stanowi wyzwanie i że koncepcje wielofunkcyjnych zastosowań do różnych celów oraz współużytkowanie różnych technologii mogą przyczynić się do rozwiązania problemu kompromisów przestrzennych i do zapewnienia korzyści dla środowiska;
- 3.4. rozwój morskiej energii odnawialnej, w szczególności morskiej energii wiatrowej, na dużą skalę wymaga rozwoju morskiej i nabrzeżnej sieci przesyłowej, do którego potrzebny jest szczególnie wysoki poziom akceptacji społecznej i wsparcia politycznego ze strony państw członkowskich, przy jednoczesnym uznaniu kluczowych wysiłków podejmowanych w tym zakresie przez operatorów systemów przesyłowych; ponadto bezpieczna eksploatacja sieci wymaga odpowiedniej mocy bilansującej, osiąganey np. za pomocą rozwiązań w ramach reakcji strony popytowej lub magazynowania;
- 3.5. wiele społeczności nadbrzeżnych i wysp stoi w obliczu wyzwań związanych z przeciwdziałaniem zmianie klimatu ze względu na swój duży potencjał w zakresie produkcji energii odnawialnej, swoją specyfikę środowiskową i społeczno-gospodarczą, m.in. różnorodność biologiczną mórz oraz turystykę morską i przybrzeżną, a także rolę wysp i społeczności nadbrzeżnych we wdrażaniu projektów pilotażowych dotyczących mniej dojrzałych technologii dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych; wyspy i społeczności nadbrzeżne odgrywają szczególną rolę w stymulowaniu dekarbonizacji, stając się laboratoriami projektów pilotażowych dotyczących różnych technologii produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych, po to by zwiększyć dywersyfikację odnawialnych źródeł energii i powiązanych technologii, przyczyniając się jednocześnie do bezpieczeństwa dostaw w systemach odizolowanych;

4. Z MYŚLĄ O WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ, ODNOTOWUJĄC, ŻE

- 4.1. projekty współpracy transgranicznej w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych napotykają na poważne przeszkody i wyzwania, których nie można przezwyciężyć wyłącznie za pomocą dwustronnych i wielostronnych umów między rządami państw członkowskich dotyczących konkretnych projektów;
- 4.2. przeszkody i wyzwania, na które napotykają transgraniczne projekty w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych, to na przykład:
- wyższe koszty transakcji ze względu na istotne wysiłki w zakresie koordynacji pod kątem politycznym, technicznym i prawnym oraz niepewność, również w odniesieniu do pierwszych projektów,

- wyzwanie, jakim jest zagwarantowanie zrównoważonego podziału kosztów i korzyści między uczestniczącymi państwami członkowskimi;
- ograniczone możliwości pozyskiwania funduszy i finansowania na poziomie krajowym, a zwłaszcza na poziomie Unii, w celu pokrycia luk w finansowaniu projektów krajowych i transgranicznych; w szczególności, w odniesieniu do projektów transgranicznych, mowa tu o pokryciu dodatkowych luk w finansowaniu wynikających m.in. z potencjalnie niezrównoważonego podziału kosztów i korzyści;
- wyzwanie – związane z kategoryzacją transgranicznych linii przesyłowych w ramach hybrydowych projektów dotyczących energii morskiej (łączyjących wytwarzanie energii, jej przesyłanie i handel nią) jako połączeń wzajemnych na mocy przepisów UE dotyczących rynku energii elektrycznej – polegające na zapobieżeniu znacznemu ograniczeniu wykorzystania energii elektrycznej z morskich źródeł odnawialnych w ramach takich projektów hybrydowych oraz na zapewnieniu skutecznej integracji tej energii z siecią i rynkiem, przy jednoczesnym zapewnieniu sprawiedliwego podziału kosztów i korzyści;
- niedostosowanie norm technicznych (np. w zakresie oświetlenia i oznakowania turbin wiatrowych lub interoperacyjności i poziomów napięcia urządzeń przesyłowych);
- inne wyzwania wynikające z działań związanych z obronnością i innego wykorzystania obszarów morskich;

- 4.3. można by było zwiększyć dostosowanie morskiego planowania przestrzennego i planowania morskiej sieci przesyłowej oraz koordynację działań między państwami członkowskimi, by umożliwić skuteczne wykorzystywanie obszarów morskich i ułatwiać realizację krajowych i transgranicznych projektów dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych;
- 4.4. planowanie morskiej sieci przesyłowej często nie jest wystarczająco dobrze powiązane z planowaniem przyłączy do sieci na lądzie i wzmocnieniem sieci wewnętrznej;

5. UWZGLĘDNIAJĄC

- 5.1. swobodę państw członkowskich w określaniu swojego koszyka energetycznego zgodnie z art. 194 TFUE, krajowe kompetencje w zakresie rozwoju krajowych sieci elektroenergetycznych, w tym połączeń międzysystemowych, oraz krajowe obowiązki w zakresie egzekwowania przepisów dotyczących rynku energii elektrycznej i nadzoru regulacyjnego nad nim na ich terytorium;

- 5.2. prawo państw członkowskich do projektowania swoich krajowych systemów wsparcia na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych zgodnie z art. 4 dyrektywy (UE) 2018/2001 i bez uszczerbku dla art. 107 i 108 TFUE oraz ich prawo do decydowania o zakresie, w jakim wspierają one energię elektryczną ze źródeł odnawialnych produkowaną w innym państwie członkowskim, zgodnie z art. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001;

6. MAJĄC NA UWADZE EUROPEJSKĄ WSPÓŁPRACĘ DOTYCZĄCĄ ENERGII ODNAWIALNEJ W OGÓLE, ZAZNACZA POTRZEBĘ

- 6.1. dalszej integracji wewnętrznego rynku energii, również z myślą o przyczynieniu się do osiągnięcia unijnych celów w zakresie klimatu i energii, w tym poprzez rozwój infrastruktury wewnętrznej i transgranicznej oraz poprawę wzajemnych połączeń między państwami członkowskimi, między innymi dzięki polityce dotyczącej transeuropejskich sieci energetycznych, projektom będącym przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz wdrażaniu stosownych przepisów UE, w celu wsparcia integracji rosnących ilości energii ze źródeł odnawialnych z europejskim rynkiem energii elektrycznej oraz ułatwienia handlu transgranicznego i współpracy transgranicznej;
- 6.2. obniżenia kosztów transakcji związanych z zawieraniem dwustronnych i wielostronnych umów między rządami państw członkowskich dotyczących transgranicznych projektów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych poprzez zapewnienie zestawu wariantów odpowiednich modeli współpracy dotyczących dobrowolnego otwarcia krajowych systemów wsparcia, w tym wariantu polegającego na ustanowieniu wspólnego systemu wsparcia, a także planu obejmującego kluczowe elementy takich umów, w celu wsparcia państw członkowskich, w tym państw śródlądowych, w procesie współpracy;
- 6.3. koordynacji między analizą kosztów i korzyści (CBA) a transgraniczną alokacją kosztów (CBCA) w przypadku transgranicznych projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, w tym wspólnych i hybrydowych projektów dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych, w celu uwzględnienia wszystkich istotnych kosztów i korzyści. Mogą one obejmować między innymi korzyści z kwot docelowych w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, koszty wsparcia energii odnawialnej, integracji rynkowej, połączeń (między)sieciowych oraz wzmocnienia i integracji sieci;

- 6.4. lepszego i skuteczniejszego wykorzystywania istniejących funduszy unijnych w celu ułatwienia realizacji transgranicznych projektów w zakresie energii odnawialnej, a także wykorzystywania energii odnawialnej na poziomie krajowym dzięki kluczowym instrumentom unijnym, takim jak nowy unijny mechanizm finansowania energii ze źródeł odnawialnych oraz inne instrumenty unijne, takie jak InvestEU i programy finansowania innowacyjnych projektów przez Europejski Bank Inwestycyjny, oraz instrument „Łącząc Europę” na lata 2021–2027 obejmujący nową linię finansowania wyłącznie dla transgranicznych projektów w zakresie energii odnawialnej; w szczególności sprawnego działania i wystarczającej płynności finansowej – dzięki wykorzystaniu istniejących źródeł – funkcji wspomagającej unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych w celu wspierania projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i zacieśniania współpracy regionalnej poprzez pokrywanie luk w finansowaniu wspólnych projektów, które wynikają m.in. z nierównomiernej alokacji kosztów i korzyści między państwami członkowskimi;
- 6.5. zmiany ram pomocy państwa na rzecz wspierania energii ze źródeł odnawialnych, tak by były spójne z dyrektywami i rozporządzeniami wchodzącymi w skład pakietu „Czysta energia” oraz z Europejskim Zielonym Ładem i ułatwiały osiągnięcie celów w zakresie klimatu i energii na 2030 r. w świetle unijnego planu w zakresie celów klimatycznych oraz celu, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 r., a tym samym wspierały rozwój energii odnawialnej, zapewniały inwestorom pewność oraz publiczną akceptację niezbędnego wsparcia, a także umożliwiały promowanie badań i innowacji oraz prezentację na dużą skalę nowo powstałych i innowacyjnych technologii;
- 6.6. inwestycji w badania naukowe i innowacje na szczeblu unijnym i krajowym, w oparciu o ogólnounijny program badań i innowacji stanowiący element europejskiego strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych (planu EPSTE), który ma zostać zaktualizowany w celu odzwierciedlenia ambicji wyrażonych w Europejskim Zielonym Ładzie i roli energii odnawialnej w realizacji tych ambicji, w drodze zaproszenia do składania wniosków w sprawie Zielonego Ładu w ramach programu „Horyzont 2020” i przyszłych programów prac na lata 2021 i 2022 w ramach programu „Horyzont Europa”;
- 6.7. wspierania procesu dekarbonizacji w niekorzystnie umiejscowionych, odizolowanych lub wyspiarskich peryferyjnych systemach elektroenergetycznych, takich jak wyspy lub regiony najbardziej oddalone, w tym odizolowane obszary przybrzeżne, które skorzystają z wdrożenia różnych technologii produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych dzięki zaprojektowaniu ukierunkowanego wsparcia uwzględniającego ich szczególną sytuację.

7. W SZCZEGÓLNOŚCI W ODNIESIENIU DO PROJEKTÓW DOTYCZĄCYCH ENERGII Z MORSKICH ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH WSKAZUJE NA POTRZEBĘ

- 7.1. kompleksowego podejścia umożliwiającego krajowe i transgraniczne wdrażanie projektów produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych oraz łańcuchów wartości technologii tej produkcji, które sprzyja tworzeniu długoterminowej wizji, harmonizuje czynniki technologiczne, społeczno-gospodarcze i środowiskowe z ambicjami klimatycznymi Unii, w szczególności za pomocą instrumentów wspierających wszystkie morskie odnawialne źródła energii i obejmujących różne obszary geograficzne Unii, w tym wszystkie regiony morskie;
- 7.2. wykorzystania istniejących forów i zbadania możliwości ściślejszej koordynacji między państwami członkowskimi w zakresie morskiego planowania przestrzennego w różnych europejskich basenach morskich i stosownych obszarach Oceanu Atlantyckiego w celu umożliwienia efektywnego i zrównoważonego wykorzystania obszarów morskich, bez uszczerbku dla odpowiedzialności krajowej; całościowego i wszechstronnego podejścia do wykorzystywania obszarów morskich i zarządzania nimi, z uwzględnieniem krajowych planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich i zachęcając do ich wielorakiego wykorzystywania, zwłaszcza w celu zapewnienia ochrony ekosystemu morskiego i publicznej akceptacji oraz ułatwienia współistnienia różnych sposobów wykorzystania obszarów morskich, by zapewnić spójność z innymi odpowiednimi politykami Unii, takimi jak unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 i wspólna polityka rybołówstwa;
- 7.3. zintensyfikowania badań w celu poszerzenia wiedzy na temat środowiska morskiego i migracji ptaków oraz zacieśnienia współpracy między państwami członkowskimi w tych dziedzinach poprzez wymianę danych, najlepszych praktyk i doświadczeń;
- 7.4. zbadania możliwości lepszego skoordynowania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich z planowaniem morskiej sieci przesyłowej na szczeblu europejskim, regionalnym i krajowym, w tym nabrzeżnych przyłączy dla energii z morskich źródeł odnawialnych, bez uszczerbku dla krajowych obowiązków i praw, w celu ułatwienia rozwoju energii ze źródeł odnawialnych na dużą skalę w całej Unii;

- 7.5. zintegrowanego planowania krajowej morskiej i lądowej sieci przesyłowej oraz lepszej koordynacji między państwami członkowskimi, zwłaszcza w odniesieniu do długoterminowego planowania sieci przesyłowej energii morskiej, oraz – w razie konieczności – zatwierdzonych przez dane państwo członkowskie, w tym wzmocnienia sieci wewnętrznej, które ma zasadnicze znaczenie dla racjonalnego pod względem kosztów wdrażania energii z morskich źródeł odnawialnych, z uwzględnieniem różnej sytuacji w poszczególnych państwach członkowskich; w tym kontekście należy także poprawić regionalną koordynację planowania infrastruktury dla różnych nośników energii, by ułatwić przesyłanie wodoru z odnawialnych źródeł energii elektrycznej na morzu;
- 7.6. bardziej dogłębnego zrozumienia i głębszej analizy wyzwań związanych z liniami przesyłowymi w ramach projektów hybrydowych w ogóle, a w szczególności w odniesieniu do wielorakich konsekwencji kategoryzacji tych transgranicznych linii przesyłowych jako połączeń wzajemnych zgodnie z obowiązującymi zasadami rynku energii elektrycznej w UE oraz kategoryzacji ewentualnych koncepcji rozwiązań rynkowych;
- 7.7. na tej podstawie, rozwiązania opartego na ustaleniach dotyczących rynku energii elektrycznej na poziomie Unii, które umożliwią szybką realizację wspólnych i hybrydowych projektów dotyczących energii morskiej oraz zapewnia efektywne wykorzystanie sieci i zasobów rynkowych, a także skuteczną integrację energii elektrycznej z morskich źródeł odnawialnych z siecią i rynkiem; w tym kontekście należy również zająć się efektami dystrybucyjnymi dla kosztów i korzyści podmiotów rynkowych i państw członkowskich, reperkusjami dla krajowych systemów wsparcia energii ze źródeł odnawialnych oraz brakiem pewności prawa, tak aby umożliwić efektywne inwestycje w morskie odnawialne źródła energii; wszelkie rozwiązania powinny gwarantować bezpieczne i racjonalne pod względem kosztów funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego;
- 7.8. wzmocnienia badań i innowacji w całej Unii i ich koordynacji między państwami członkowskimi w odniesieniu do energii z morskich źródeł odnawialnych, w tym mniej dopracowanych technologii, takich jak pływające farmy wiatrowe, a także morskie farmy wiatrowe w warunkach arktycznych, pływające instalacje fotowoltaiczne oraz energia fal, prądów i pływów morskich, w celu zmniejszenia kosztów technologii i wspierania ich rozwoju, a także demonstracji kluczowych technologii sieciowych niezbędnych dla zintegrowanego systemu energii z morskich źródeł odnawialnych;

- 7.9. zbadania możliwości lepszego dostosowania norm technicznych i specyfikacji komponentów umożliwiających produkcję i przesył morskiej energii wiatrowej (ze źródeł stałych lub pływających) w celu ułatwienia rozwoju rozszerzonego paneuropejskiego łańcucha dostaw. Dostosowanie takie mogłoby również obejmować komponenty należące do innych technologii energii oceanicznej, a mianowicie wykorzystujących energię pływów i fal, w miarę możliwości przyczyniając się do zmniejszenia kosztów w tych sektorach;
8. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE KOMISYJNĄ STRATEGIĘ NA RZECZ ENERGII Z MORSKICH ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH** jako ważną podstawę dyskusji z państwami członkowskimi i dalszych prac na szczeblu unijnym w celu wykorzystania potencjału technologicznego i fizycznego energii z morskich źródeł odnawialnych, co będzie miało kluczowe znaczenie dla osiągnięcia europejskich celów w zakresie energii i klimatu na 2030 r. i osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.
9. **WZYWA KOMISJĘ** do zapewnienia szybkich działań następczych w związku z niniejszymi konkluzjami oraz ze strategią na rzecz energii z morskich źródeł odnawialnych – z myślą o dodatkowych staraniach niezbędnych do osiągnięcia celu polegającego na neutralności klimatycznej – poprzez przygotowanie, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, wniosku dotyczącego „ram wsparcia” na szczeblu unijnym dla transgranicznych i innych odpowiednich krajowych projektów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, uwzględniającego potrzeby określone w pkt 6 i 7, obejmującego między innymi:
- 9.1. wskazówki dotyczące zawierania dwustronnych i wielostronnych umów między rządami państw członkowskich w sprawie transgranicznych projektów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, w tym plan takich umów, wskazówki dotyczące stosownych modeli współpracy w odniesieniu do dobrowolnego otwierania krajowych systemów wsparcia, w tym wspólnych przetargów i wspólnych systemów wsparcia, oraz wskazówki dotyczące analizy kosztów i korzyści i transgranicznej alokacji kosztów, a także ich wzajemnej koordynacji, w odniesieniu do projektów transgranicznych;
- 9.2. przegląd odpowiednich instrumentów finansowych UE wraz z wnioskiem w sprawie lepszego i skuteczniejszego wykorzystania istniejących funduszy unijnych za pomocą kluczowych instrumentów unijnych w celu ułatwienia realizacji transgranicznych i krajowych projektów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych poprzez uruchomienie finansowania odpowiednich instrumentów na szczeblu Unii, w szczególności funkcji wspomagającej unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych, w oparciu o plan odbudowy dla Europy;

- 9.3. wytyczne dotyczące sposobów poprawy i usprawnienia koordynacji między państwami członkowskimi w zakresie morskiego planowania przestrzennego i planowania morskiej sieci przesyłowej, w tym w zakresie rozwoju sieci nabrzeżnych i przyłączania energii z morskich źródeł odnawialnych, a także w zakresie norm technicznych;
- 9.4. w odniesieniu do hybrydowych projektów dotyczących energii morskiej – bardziej szczegółową i dogłębną analizę skutków i koncepcji przedstawionych w pkt 7.6., która między innymi zostałaby włączona do oceny skutków wyłącznie stosownych przepisów prawodawstwa unijnego, oraz sposobu, w jaki tylko te przepisy mogłyby zostać dostosowane dla takich projektów hybrydowych, w obrębie stabilnych ram prawnych na rzecz inwestycji, zapewniając zarówno funkcjonowanie rynku wewnętrznego, jak i warunki wytwarzania i integracji energii elektrycznej, w celu ułatwienia inwestycji niezbędnych do osiągnięcia celów UE w zakresie klimatu i energii; ocenę, w jaki sposób w międzyczasie można ułatwić szybką realizację projektów hybrydowych i osiągnięcie wystarczającej elastyczności umożliwiającej testowanie różnych i innowacyjnych wariantów oraz opartą na tej analizie i na doświadczeniach dotyczących projektów hybrydowych propozycję długoterminowego rozwiązania zgodnego z elementami przedstawionymi w pkt 7.7.;
- 9.5. wsparcie badań i innowacji w zakresie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych i technologii sieciowych, a także technologii w zakresie integracji sieci, w tym magazynowania energii, w programach prac na lata 2021 i 2022 w ramach programu „Horyzont Europa”, w tym dostosowanych zaproszeń do składania wniosków uwzględniających specyfikę techniczną i geograficzną wszystkich państw członkowskich, a także wsparcie zintensyfikowanych badań naukowych nad łącznym wpływem na środowisko morskie oraz na migrację ptaków i projektowanie pod kątem obiegu zamkniętego oraz aktualizacji planu EPSTE w celu odzwierciedlenia znaczenia energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności energii morskiej, tak by ułatwić ściślejszą współpracę i wymianę między państwami członkowskimi w tych dziedzinach;
- 9.6. ułatwienie utworzenia Europejskiego Forum Energii z Morskich Źródeł Odnawialnych, gromadzącego państwa członkowskie, organy regulacyjne i właściwe zainteresowane strony w celu wspierania współpracy regionalnej i wymiany najlepszych praktyk w dziedzinie energii z morskich źródeł odnawialnych.